



4. ARANYALMA SZAVALÓVERSENY 2019. március 30. – Collegium Hungaricum Berlin VERSVÁLOGATÁS

1. Csoport: 6-8 év

Ady Endre: Kis, karácsonyi ének
Lászlóffy Aladár: Fogkefe-vers
Lászlóffy Aladár: Barátság
Lászlóffy Aladár: Holnemvolt, hogy
seholsincsen...
Lászlóffy Aladár: Süntelenség
Lászlóffy Aladár: Április
Lászlóffy Aladár: Álmodik a zöld is
Weöres Sándor: Bóbita
Weöres Sándor: Kezdődik az iskola
Weöres Sándor: Galagonya
Weöres Sándor: A hétfejű sárkány
Weöres Sándor: Kis versek a szélről
Weöres Sándor: Buba éneke
Weöres Sándor: Barangolók
Weöres Sándor: Ha nap süt a rétre

2. Csoport: 9-12 év

Ady Endre: A magyar ugaron
Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában
Ady Endre: Párizsban járt az Ősz
Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én
Ady Endre: A Hortobágy poétája
Lászlóffy Aladár: Utazások
Lászlóffy Aladár: Láthatár
Radnóti Miklós: Éjszaka
Weöres Sándor: Majomország
Weöres Sándor: Daráló
Weöres Sándor: Bojtárok újévi köszöntője
Weöres Sándor: Déli felhők
Weöres Sándor: Csiribiri
Weöres Sándor: Vásár

3. Csoport: 13-15 év

Ady Endre: Szeretném, ha szeretnének
Ady Endre: Anya és leánya
Ady Endre: Fölszállott a páva
Ady Endre: Imádság háború után
Ady Endre: Krisztus-kereszt az erdőn
Ady Endre: Add nekem a szemeidet
Ady Endre: Lédával a bálban
Ady Endre: Új Vizeken járok
Radnóti Miklós: Két karodban
Radnóti Miklós: Rejtettelek
Weöres Sándor: Románc
Weöres Sándor: Hála-áldozat
Weöres Sándor: Bojtárok újévi köszöntője
Weöres Sándor: Rongyszőnyeg II.

4. Csoport: 16+ év

Ady Endre: Beszélgetés a boszorkánnyal
Ady Endre: Karácsony
Ady Endre: Őrizem a szemed
Ady Endre: Üzenet egykori iskolámnak
Ady Endre: Egy ócska konflisban
Ady Endre: Vén diák üdvözlete
Ady Endre: Csokonai Vitéz Mihály
Ady Endre: Nézz, Drágám, kincseimre
Ady Endre: A föl-földobott kő
Ady Endre: Hiszek hitetlenül Istenben
Radnóti Miklós: Nem tudhatom...
Radnóti Miklós: Levél a hitveshez
Weöres Sándor: Tündérkert
Weöres Sándor: A két nem

Ady Endre: Kis, karácsonyi ének

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az istent
Nagyosan dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretre
Mégiscsak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

(Így dúdolgattam én
Gyermek-hittel, bátran,
1883
Csúf karácsonyában.)

Lászlóffy Aladár: Fogkefe-vers

Kinek van egy csöpp esze,
barátja a fogkefe,
mert ha az nem lesz barátja,
előbb-utóbb kárát látja.
A fogkefe, csiszi-csusz,
seper, mint egy bölcs bajusz,
lesepri a köves járdát,
hol a szilvásgombóc járt át,
Hol a vajjas kenyér sétál, –
ne maradjon semmi étel!
Mert kinek a foga fáj,
megismeri: mi a baj!
Jobb ha megjön az eszed,
s most a fogkefét veszed,
mint ha fúrók, orvoságok
zűmmögik, hogy "látod, látod!"

Lászlóffy Aladár: Barátság

Barátom volt Péter,
barátom lett Áron,
egyik mindenképpen,
másik mindenáron.
Szeretem is őket
s ők szeretnek engem,
összetartunk nagyon
ilyen szeretetben
Persze van amikor
ha én másképp látom,
összezőrdül velem
az egyik barátom.
Milyen hosszú lehet
az a harag, Péter?
Barátságot mérni,
Nincsen olyan méter!
És a duzzogókat
átöleli Áron,
s Péter is belátja,
s én is csak belátom...

Lászlóffy Aladár: Álmodik a zöld is

Májusban a dombon,
májusban a völgyben,
fürdik már az erdő
félig üde zöldben.
Hullámzik a mező,
lobognak a kertek,
fénylenek a tetők,
májuseső-verték.
Májusban az illat
felröppen a fákról,
hírt visz messzire a
boldog orgonákról.
Májusban a hold is
mosolyog az égen,
mikor esteledik
kinn a faluvégen.
Álmodik a zöld is,
álmodik a kék is,
velük álmodozni
elaluszom én is.



Lászlóffy Aladár: Holnemvolt, hogy seholsincsen...

Márciusi fűzfaágon
kibújik a barka.
Minden egyes bolyha olyan,
mint egy nyuszi farka.
Figyeli is gyanakodva
három kölyökróka,
el nem mozdul egyik sem már
tegnap reggel óta.
De a fáramászó nyulak
elő csak nem bújnak,
örülni az alig sarjadt
zöldségnek, az újnak.
Seholsincsen holnemvolt, hogy
csalódtak a rókák.
Fűzfa hegyén öreg szarkák
kacagják a mókát.

Lászlóffy Aladár: Süntelenség

Az avarban kotorász...
Mi az? Egér vagy darázs?
Nem: egy puha, fényes orr
pillanatra kiszagol,
vigyázat, ez nem szeszély,
van veszély, vagy nincs veszély?
Majd előjön tüske úr.
Aki bántja, beleszúr.
Nem is szolgál eleségül,
másik sünt vesz feleségül,
s kint a kertben játszanak,
holdsütéskor látszanak.
Ha megszúr a tüske, fáj,
de azért ne kiabálj,
mert a sünik elszaladnak,
s majd egy másik kertben laknak.
Mi nem szűnik – süntelen.
S ahol nincs sünt – süntelen.

Lászlóffy Aladár: Április

Áprilisban, ha esik,
a mezőnek jólesik,
áprilisban, hogyha fúj,
fogunk vacog cudarul.

Mert még hogyha kedves is,
kétszínű az április.
Ezért úgy vészeli át:
végig rajtunk a kabát,
arcunkon meg a mosoly –
jön már a nyár valahol!
Minket boldogít az is,
hogy ilyen az április.

Weöres Sándor: Bóbita

A TÜNDÉR
Bóbita Bóbita táncol,
körben az angyalok ülnek,
béka-hadak fuvoláznak,
sáska-hadak hegedülnek.
Bóbita Bóbita játszik,
szárnyat igéz a malacra,
ráül, igéz neki csókot,
röpteti és kikacagja.
Bóbita Bóbita épít,
hajnali köd-fal a vára,
termeiben sok a vendég,
törpe-király fia-lánya.
Bóbita Bóbita álmos,
elpihen őszi levélen,
két csiga őrzi az álmát,
szunnyad az ág sűrűjében.

Weöres Sándor: Kezdődik az iskola

Könyv, toll, tinta, ceruza,
rontom-bontom,
kezdődik az iskola,
csak aszondom.

Kora reggel rohanás,
rontom-bontom,
nem könnyű a tanulás,
csak aszondom.

Tízpercben nagy futkosás,
rontom-bontom,
torkod fájdul, ne kiálts,
csak aszondom.
Zsemlye és vajaskenyér,
rontom-bontom,
morzsát szedhet az egér,
csak aszondom.



Énekóra, la-la-la,
rontom-bontom,
reng a terem ablaka,
csak aszondom.

Tornaóra, egy-kettő,
rontom-bontom,
leszakad a háztető,
csak aszondom.

Kintről benéz egy számár,
rontom-bontom,
iskolába sose jár,
csak aszondom.

Weöres Sándor: Galagonya

Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.
Zúg a tüske,
szél szalad ide-oda,
reszket a galagonya
magába.
Hogyha a Hold rá
fátylat ereszt:
lánnyá válik,
sírní kezd.
Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.

Weöres Sándor: Kis versek a szélről

Tekereg a szél,
Kanyarog a szél,
Didereg az eper-ág:
Mit üzen a tél?
Fuj a szél, fuj a szél,
De morog a szél.
Apró ez a szoba,
Mégis belefér.

Széles világba
Fut a szél magába,
Nyakában a lába,
Sosem érsz nyomába.

Weöres Sándor: A hétfejű sárkány

Iszapos tóból
száz karika száll,
a hétfejű sárkány
odalenn pipál,
folyton füstöl
hét fekete szája,
fűzfagyökérből
hét öblös pipája,
békalencséből
vágott dohánya,
vizitök-levélből
hét hálósapkája.
Amikor haragos,
kavarog a katlan,
hét pipakupakja
nagyot csattan.

Weöres Sándor: Ó ha cinke volnék

Ó ha cinke volnék,
útra kelnék,
hömpölygő sugárban
énekelnék –
minden este
morzsára, buzára
visszaszállnék
anyám ablakára.

Ó ha szellő volnék,
mindig fújnék,
minden bő kabátba
belebújnék –
nyári éjen,
fehér holdsütésen
elcsitulnék
jó anyám ölében.

Ó ha csillag volnék
kerek égen,
csorogna a földre
sárga fényem –
jaj de onnan
vissza sose járnék,
anyám nélkül
mindig sírdogálnék.



Weöres Sándor: Barangoló

Gyöngy az idő, vándoroljunk,
Nincs szekerünk, bandukoljunk,
Lassu folyó ága mellett
Járjuk a halk fűzfa-berket.

Este a láb gyöngye, fáradt,
Lombok alatt nézünk ágyat.
Szöcske-bokán jó az álom,
Száll a világ lepke-szárnyon.

Weöres Sándor: Ha a nap süt a rétre

Ha nap süt a rétre,
A rét közepére
Gyerünk, gyerekek, csapatostól.
Hozzuk ki a labdát,
Rakjunk güzü-csapdát,
Csattogjon a csillagos ostor.
És este a réten,
A rét közepében
Tündér-aranyakra találjunk.
S ha eljön az éjjel,
Az éjszaki széllal
Oda járjon vissza az álmunk.

Ady Endre: A magyar Ugaron

Elvadult tájon gázolok:
Ős, buja földön dudva, muhar.
Ezt a vad mezőt ismerem,
Ez a magyar Ugar.
Lehajlok a szent humuszig:
E szűzi földön valami rág.
Hej, éjig-nyúló giz-gazok,
Hát nincsen itt virág?
Vad indák gyűrűznek körül,
Míg a föld alvó lelkét lesem,
Régmúlt virágok illata
Bódít szerelmesen.
Csönd van. A dudva, a muhar,
A gaz leház, altat, befed
S egy kacagó szél suhan el
A nagy Ugar felett.

Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában

Milyen csonka ma a Hold,
Az éj milyen sivatag, néma,
Milyen szomorú vagyok én ma,
Milyen csonka ma a Hold.
Minden Egész eltörött,
Minden láng csak részekben lobban,
Minden szerelem darabokban,
Minden Egész eltörött.
Fut velem egy rossz szekér,
Utána mintha jajszó szállna,
Félig mély csönd és félig lárma,
Fut velem egy rossz szekér.

Ady Endre: Párisban járt az Ősz

Párisba tegnap beszökött az Ősz.
Szent Mihály útján suhant nesztelen,
Kánikulában, halk lombok alatt
S találkozott velem.

Ballagtam éppen a Szajna felé
S égtek lelkemben kis rözse-dalok:
Füstösek, furcsák, búsak, bíborak,
Arról, hogy meghalok.

Elért az Ősz és sűgött valamit,
Szent Mihály útja beleremegett,
Züm, züm: röpködtek végig az uton
Tréfás falevelek.

Egy perc: a Nyár meg sem hőkölt belé
S Párisból az Ősz kacagva szaladt.
Itt járt, s hogy itt járt, én tudom csupán
Nyögő lombok alatt.

Ady Endre: A Hortobágy poétája

Kúnfajta, nagyszemű legény volt,
Kínzottja sok-sok méla vágynak,
Csordát őrzött és nekivágott
A híres magyar Hortobágyak.

Alkonyatok és délibábok
Mégfogták százszor is a lelkét,
De ha virág nőtt a szivében,
A csorda-népek lelegelték.



Ezerszer gondolt csodaszépet,
Gondolt halálra, borra, nőre,
Minden más táján a világnak
Szent dalnok lett volna belőle.

De ha a piszkos, gatyás, bamba
Társakra s a csordára nézett,
Eltemette rögtön a nótát:
Káromkodott vagy fütyörészett.

Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én

Góg és Magóg fia vagyok én,
Hiába döngetek kaput, falat
S mégis megkérdem tőletek:
Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?
Verecke híres útján jöttem én,
Fülemben még ősmagyar dal rivall,
Szabad-e Dévénynél betörnöm
Új időknek új dalaival?
Fülemben forró ólmot öntsetek,
Legyek az új, az énekes Vazul,
Ne halljam az élet új dalait,
Tiporjatok reám durván, gazul.
De addig sírva, kínban, mit se várva
Mégiscsak száll új szárnyakon a dal
S ha elátkozza százszor Pusztaszer,
Mégis győztes, mégis új és magyar.

Lászlóffy Aladár: Utazások

Minden nyáron útrakelnek,
sok-sok felnőtt s még több gyermek,
a családok, a csoportok,
Daciák, Fiatok, Fordok,
fenyves hegyi rengetegbe,
tavakhoz és tengerekre –
Fut a kocsi, visz a vonat...
játsszunk mi is utasokat:
egyelőre képzeletben,
térképekkel a kezemben
nekivágok a világnak,
hol mindenütt csodák várnak,
görög hegyeken a romok,
spanyol tengerparti homok,
egy-egy német katedrális,
lengyel múzeum, mely vár is –
a turisták özönlének:

Pedro, Erika és Zdenek,
japánok és szőke svédek
együtt látnak az ebédnek,
együtt déli gyorsra várnak
ezer táján a világnak.
Éppen ezért gyúlnak oda:
mások házatája csoda...
Pedig itthon, magunk körül
ugyanannyi csoda lehet,
aminek a szívünk örül.

Lászlóffy Aladár: Láthatár

Mezők mélyén, éjszaki sötétben
három asszony mozog feketében.
Követi a sötét amit tesznek,
ők mozgatják, mint ruhát a testek.
Egyik asszony fiát hazahívja,
úgy áll, mintha kar-íve is sírna.
Intésében Ázsia elalszik
s kinyomul az éjszaka a Marsig.
Másik anya fiát megölelte,
a Tejútig tornyosul felette,
kendőjéről lábához peregnek
fáradt golyók s nehéz esőcseppek.
Harmadik a fiát visszaküldte,
s amíg harcol, a küszöbre ült le.
Egyre kisebb, földdel összeérve
engedi a hajnalt fel az égre.

Radnóti Miklós: Éjszaka

Alszik a szív és alszik a szívben az
aggodalom,
alszik a pókháló közelében a légy a falon;
csönd van a házban, az éber egér se
kapargál,
alszik a kert, a faág, a fatörzsben a harkály,
kasban a méh, rózsában a rózsabogár,
alszik a pergő búzaszemekben a nyár,
alszik a holdban a láng, hideg érem az égen;
főlkel az ősz és lopni lopakszik az éjben.

Weöres Sándor: Majomország

Hej de messze majomország,
ott terem majomkenyér,
majomablak majomrácsán
majomnótát ráz a szél.



Majomtéren, majomréten
majomhősök küzdenek,
majomszanatóriumban
sírnak majombetegek.

Majomtanártól majomlány
majomábécét tanul,
gaz majom a majombörtönt
rúgja irgalmatlanul.

Megépül a majommalom,
lesz sok majommajonéz,
győzve győz a győzhetetlen
győzedelmes majomész.

Majompóznán majomkirály
majomnyelven szónokol
egyiké majommennország
másiké majompokol.

Makákó, gorilla, csimpánz,
pávián, orángután,
mind majomújságot olvas
majomvacsora után.

Majomvacsoraemléktől
zúg a majomreterát,
majombakák menetelnek,
jobbra át és balra át.

Rémületes majomarcot
vágnak majomkatonák,
majomkézben majomfegyver,
a majmoké a világ.

Weöres Sándor: Daráló

Jó a fecske tavasszal,
minden szívet vigasztal,
tavasszal
vigasztal,
csak engem nem nyugosztal.

Megterítve az asztal,
vendégeket marasztal,
az asztal
marasztal,
engem menni tapasztal.

Minden virág tavasszal
följebb nő egy arasszal,
tavasszal
arasszal,
tapasszák le tapasszal.

Szemben ennyi pimasszal
teli vagyok panasszal,
pimasszal
panasszal,
nem bírok a ravasszal.

Körben csupa kopasz fal,
följajdúl a panaszdal,
kopasz fal
panaszdal,
búbánatot magasztal.

Weöres Sándor: Bojtárok újévi köszöntője

A hegyről leszálltunk,
országútra tértünk,
a gazda házába
bebillegünk-ballagunk,
betipegünk-topogunk,
becsiszegünk-csoszogunk.

Szabad-e ?

Üres tarisznyánkba
jó levegőt szedtünk,
ennek a gazdának
mind kiborítjuk.
A hegy tetejéről
új esztendő hoztunk,
az új esztendőnek
leszen három áldása,
négy ráadása.

Szabad-e ?

Hogyha minket bebocsájtanak,
év három áldását,
négy ráadását
mind kihüvelyezzük.
Hogyha minket elkergetnek,
az utunkat megfordítjuk,
elbillegünk-ballagunk,
eltipegünk-topogunk,
elcsiszegünk-csoszogunk,
országútra térünk,
hegyre visszazállunk,
év három áldását,
négy ráadását
mind magunknak tartjuk.

Szabad-e?



Weöres Sándor: Déli felhők

Domb tövén, hol nyúl szalad
s lyukat ás a róka:
nyári fényben, napsütésben
felhőt les Katóka.

Zöld fűszál az ajka közt,
tenyerén az álla...
A vándorló felhő-népet
álmosan csodálja:

Elől úszik Mog király,
kétágú az orra,
feje fölött koronája
mint a habos torta.

Fut mögötte a bolond
szélesen nevetve –
nagy púpjából szürke kígyó
nyúlik az egekbe.

Törött kordén utazik
egy kopasztott kánya,
s haját tépve Bogyóvére,
a király leánya.

És utánuk cifra ház
gördül sok keréken,
benn a cirkusz hercegnője
öltözködik éppen.

Száz ruháját, ékszerét
odaadná szépen,
csak egy hétig futkoshatna
lenn a nyári réten.

Weöres Sándor: Csiribiri csiribiri

Csiribiri csiribiri
Zabszalma -
Négy csillag közt
Alszom ma.

Csiribiri csiribiri
Bojtorján -
Lélek lép a
Lajtorján.

Csiribiri csiribiri
Szellő-lány -

Szikrát lobbant,
Lángot hány.

Csiribiri csiribiri
Fült katlan -
Szárnyatlan szállj,
Sült kappan!

Csiribiri csiribiri
Lágy paplan -
Ágyad forró,
Lázad van.

Csiribiri csiribiri
Zabszalma -
Engem hívj ma
Álmodba.

Weöres Sándor: Vásár

Olcsó az alma,
itt van halomba,
aki veszi, meg is eszi,
olcsó az alma!
Kis trombitát vegyenek,
pirosat, fehérét,
lilát, sárgát, kéket!
Mézesbábot vegyenek,
tükrös szívet, szépet!
Fut a kutya-szán, kutya-szán,
szalad igazán, igazán,
köszörűs vagyok én,
kutya-szánon futok én.
Érkezik a vándorcirkusz,
hoznak elefántot,
tarka bohóc vezeti,
Füsti Pisti követi,
ilyet sose látott.
Sátor alól kikiáltó szétnéz:
„Itt látható a nagy híró bűvész!
A lábával karikázik,
a kezével citerázik,
az orrával orgonázik,
a fülével figurázik,
a szemével gurgulázik,
a szájával vacsorázik!”
Jó márc a cseberben,
csuprom telemertem.
Tele van a csuprom,
idd már, ki ne fusson.



Ady Endre: Szeretném, ha szeretnének

Sem utódja, sem boldog őse,
Sem rokona, sem ismerőse
Nem vagyok senkinek,
Nem vagyok senkinek.

Vagyok, mint minden ember: fenség,
Észak-fok, titok, idegenség,
Lidérces, messze fény,
Lidérces, messze fény.

De, jaj, nem tudok így maradni,
Szeretném magam megmutatni,
Hogy látva lássanak,
Hogy látva lássanak.

Ezért minden: önkínzás, ének:
Szeretném, hogyha szeretnének
S lennék valakié,
Lennék valakié.
Anya és leánya

Ady Endre: Imádság háború után

Uram, háborúból jövök én,
Mindennek vége, vége:
Békíts ki Magaddal s magammal,
Hiszen Te vagy a Béke.
Nézd: tüzes daganat a szívem
S nincs ami nyugtot adjon.
Csókolj egy csókot a szívemre,
Hogy egy kicsit lohadjon.
Lecsukódtak bús, nagy szemeim
Számára a világnak,
Nincs már nekik látni valójuk,
Csak Téged, Téged látnak.
Két rohanó lábam egykoron
Térdig gázolt a vérben
S most nézd, Uram, nincs nekem lábam,
Csak térdem van, csak térdem.
Nem harcolok és nem csókolok,
Elszáradt már az ajkam,
S száraz karó a két karom már,
Uram, nézz végig rajtam.
Uram, láss meg Te is engemet,
Mindennek vége, vége.
Békíts ki Magaddal s magammal,
Hiszen Te vagy a Béke.

Ady Endre: Anya és leánya

Anyám, az arcod úgy tüzel most
S könnyeidet rejtegeted:
Vajon mi van édesapámmal?
Megint beteg?

Vagy fejét szomorún lehajtva
Búsul egy hideg sztrájk-tanyán?
Mi lesz velünk és mindig így lesz,
Édesanyám?

»Nem, kislyányom, nem lesz így mindig,
De te ne búsulj, de dalolj,
Már készül a te boldogságod
Tán valahol.«

»Kislyányom, szörnyű ez az Élet,
Csupa örökség s csupa vád:
A te jövődért izzad, harcol
Édesapád.«

Ady Endre: Fölszállott a páva

„Fölszállott a páva a vármegye-házra,
Sok szegény legénynek szabadulására.”
Kényes, büszke pávák, Nap-szédítő tollak,
Hírrel hirdessétek: másképpen lesz holnap.
Másképpen lesz holnap, másképpen lesz
végre,
Új arcok, új szemek kacagnak az égre.
Új szelek nyögetik az ős, magyar fákat,
Várjuk már, várjuk az új magyar csodákat.
Vagy bolondok vagyunk s elveszünk egy
szálig,
Vagy ez a mi hitünk valóságra válik.
Új lángok, új hitek, új kohók, új szentek,
Vagy vagytok, vagy ismét semmi ködbe
mentek.
Vagy láng csap az ódon, vad vármegye-
házra,
Vagy itt ül a lelkünk tovább leigázva.
Vagy lesz új értelmük a magyar ígéknek,
Vagy marad régiben a bús, magyar élet.
„Fölszállott a páva a vármegye-házra,
Sok szegény legénynek szabadulására.”



Ady Endre: Krisztus-kereszt az erdőn

Havas Krisztus-kereszt az erdőn,
Holdas, nagy, téli éjszakában:
Régi emlék. Csörgős szánkóval
Valamikor én arra jártam
Holdas, nagy, téli éjszakában.
Az apám még vidám legény volt,
Dalolt, hogyha keresztre nézett,
Én meg az apám fia voltam,
Ki unta a faragott képet
S dalolt, hogyha keresztre nézett.
Két nyakas, magyar kálvinista,
Miként az Idő, úgy röptünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egymás mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röptünk.
Húsz éve elmúlt s gondolatban
Ott röpül a szánom az éjben
S amit akkor elmulasztottam,
Megemelem kalapom mélyen.
Ott röpül a szánom az éjben.

Ady Endre: Add nekem a szemeidet

Add nekem a te szemeidet,
Hogy vénülő arcomba ássam,
Hogy én magam pompásnak lássam.

Add nekem a te szemeidet,
Kék látásod, mely mindig épít,
Mindig irgalmaz, mindig szépít.

Add nekem a te szemeidet,
Amelyek ölnek, égnek, vágynak,
Amelyek engem szépnek látnak.

Add nekem a te szemeidet.
Magam szeretem, ha szeretlek
S irigye vagyok a szemednek.

Ady Endre: Lédával a bálban

Sikolt a zene, tornyosul, omlik
Parfümös, boldog, forró, ifju pára
S a rózsakoszorús ifjak, leányok
Rettenve néznek egy fekete párra.
„Kik ezek?” S mi bús csöndben belépünk.
Halál-arcunk sötét fátyollal óvjuk

S hervadt, régi rózsza-koszoruinkat
A víg teremben némán szerte-szórjuk.
Elhal a zene s a víg teremben
Téli szél zúg s elaluszna a lángok.
Mi táncba kezdünk és sírva, dideregve
Rebbernek szét a boldog mátká-párok.

Ady Endre: Új Vizeken járok

Ne félj, hajóm, rajtad a Holnap hőse,
Röhögjenek a részeg evezősre.
Röpülj, hajóm,
Ne félj, hajóm: rajtad a Holnap hőse.
Szállani, szállani, szállani egyre,
Új, új Vizekre, nagy, szúzi Vizekre,
Röpülj, hajóm,
Szállani, szállani, szállani egyre.
Új horizontok libegnek elébed,
Minden percben új, félelmes az Élet,
Röpülj, hajóm,
Új horizontok libegnek elébed.
Nem kellene a megálmodott álmok,
Új kínok, titkok, vágyak vizén járok,
Röpülj, hajóm,
Nem kellene a megálmodott álmok.
Én nem leszek a szürkék hegedőse,
Hajtson szentlélek vagy a korcsma gőze:
Röpülj, hajóm,
Én nem leszek a szürkék hegedőse.

Weöres Sándor: Románc

Kis híd, deszka-híd,
Az ár téged hova vitt?
Három csacsi, szürke törpe,
Ott bámult a víztükörbe.
Nem szedtek ők szép csokrétát,
Legelték a margarétát,
Csülkük három rétre sétált,
Fülük hat mezőre szétállt.
Csacsi-járta deszka híd,
Az ár hova vitt?

Gyöngy-ág, rózsza-ág,
Hova lett a bóbitád?
Három lepke, kék, zöld, sárga,
Ott libbent a napsugárba.
A virágot ők se szedték,
Csak a szirmát érintették,



Úgy sodorták az illatot,
Mint egy selyem-gombolyagot.
Lepke-ülte rózsza-ág,
Hol a bóbitád?
Kő-ház, messzi ház,
Paraszadra ki vigyáz?
Három kislány, fűrge, szőke,
Ottan fűzött cérnát tűbe.
Fűzőgettek, tűzőgettek,
Aztán virágot is szedtek,
Három csokor lett belőle,
Igy tipegtek esküvőre.
Lányok-lakta messzi ház,
Rád most ki vigyáz?

Weöres Sándor: Hála-áldozat

Szememnek `Ady` nyitott új mezőt,
`Babits` tanított ízére a dalnak,
és `Kosztolányi`, hogy meg ne hajoljak
ezt-azt kívánó kordivat előtt.

Kölyök-időm mennykárpitján lobogtak
mint csillagok, vezérlő tűzjelek.
Hol e gyönyör már? jaj, csak a gyerek
érzi minden pompáját a daloknak.

De mit tőlük tanultam: őrzöm egyre.
Három kanyargó lángnyelv sisteregne,
ha fejemet izzó vasrácsra vetnék.

Oltáromon vadmacska, páva, bárány:
három költő előtt borul le hálám.
Bár a homokban lábnyomuk lehetnék.

Weöres Sándor: Rongyszőnyeg II.

Hároméves voltam,
mikor észrevettem
magam körül a világot,
de azóta se láttam.

Mint csillogott és tajtékzott!
fújt, toporzékolt!
Emlékszem, virágos kert volt,
zöld és tarka zuhatag,
benn barna kerti pad. Középen én.

Majdnem szétrobbantotta mindenét,
mintha bármi áron is
észre akarná vetetni magát.

A háztetőn macska, vörös nadrágban,
hegedült,
megdobtam kővel,
ekkor elenyészett.
Ez sokkal később történt,
a világot újból azóta se láttam.

Mert hiszen az ember átlát a falon,
de nem lát keresztül a fal hiányán.

Radnóti Miklós: Két karodban

Két karodban ringatózom
csöndesen.
Két karomban ringatózol
csöndesen.
Két karodban gyermek vagyok,
hallgatag.
Két karomban gyermek vagy te,
hallgatlak.
Két karoddal átölelsz te,
ha félek.
Két karommal átölellek
s nem félek.
Két karodban nem ijeszt majd
a halál nagy
csöndje sem.
Két karodban a halálon,
mint egy álmon
átesem.

Radnóti Miklós: Rejtettelek

Rejtettelek sokáig,
mint lassan ért gyümölcsét
levél közt rejti ága,
s mint téli ablak tükrén
a józan jég virága
virulsz ki most eszemben.
S tudom már mit jelent ha
kezed hajadra lebben,
bokád kis billenését
is őrzöm már szívemben,
s bordáid szép ívét is
oly hűvösen csodálom,
mint aki megpihent már
ily lélegző csodákon.
És mégis álmaimban
gyakorta száz karom van
s mint álombéli isten
szorítlak száz karomban.



Ady Endre: Beszélgetés a boszorkánnyal

I.

(Édes boszorkányom,
Láttál angyalt holtan?)
»Láttam szép-magamat,
Mikor még nem voltam.«

(A Holdat a Nappal
Láttad összebujni?)
»Láttam fehér szívet
Pirosra fakulni.«

(Láttál napnyugatról
Napot kelni este?)
»Láttam Újév napját
Szilvesztert keresve.«

(Leszítálni láttál
Égből eső-márványt?)
»Láttam az egeken
Fekete szivárványt.«

(Láttál már busongást
Csali, büszke kedvvel?)
»Láttam már sírgödrot
Tele szerelemmel.«

(Láttál visszafordult
Óramutatókat?)
»Láttam perzselését
Sohse-kapott csóknak.«

(Láttál már tengeren
Fogant őserdőket?)
»Láttam, ki sohse lesz,
A holnapi nődet.«

(És bolondot láttál,
Ki szerethet téged?)
»Láttam a szívedet,
Szívemen van s véged.«

II.

(Édes boszorkányom,
Szívemre be ráhullsz)
»El foglak árulni,
Mert te is elárulsz.«

(Telve van a kedvem
A te szép valóddal)
»Kedvetlenségemet
Úzom unott csókkal.«

(Szép asszonyságodban
Megmaradok szépen)
»Megakadt a szemem
Egy külömb legényen.«

(Egek csillagához
Nem hasonlít nálak)
»Jaj, be rossz a Földön,
Jaj, be rossz itt nálad.«

(Légy az én hűségese,
Drága feleségem)
»Feleséged vagyok
S elhagytalak régen.«

Ady Endre: Karácsony

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.
Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.
A templomba

Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.
Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Oda haza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.
De jó volna mindent, mindent,
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal



Kibékülni,
Szeretben üdvözülni.
Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna
Óh de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgotha nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege,
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

Ady Endre: Őrizem a szemed

Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.
Világok pusztulásán
Ősi vad, kit rettenet
Úz, érkeztem meg hozzád
S várok riadtan veled.
Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.
Nem tudom, miért, meddig
Maradok meg még neked,
De a kezedet fogom
S őrizem a szemedet.

Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba

Június volt s ujjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek, szabad mellü örömök
S pusztuljatok, bilincses iskolák.

De elcsitult a jókedv-förgeteg
S helyére ült a döbbszent némaság:
Köröttünk már az Élet csörtetett.

Óh, ifjui, szent megjózanodás,
Komoly, nagy fény, hős férfiú-szerep,
Emléketek ma is milyen csodás.

Hős harc az Élet és megélni szép,
Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók
Ifjú vitézlők lengeteg szívét.

Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.

Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött élet-csaták között
Volt mindig hozzám víg üzeneted.

Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.

Június van s nagyon magam vagyok
S kísértének élt éltem árnyai
S az elbocsátó iskolapadok.

S én, vén diák, szívem fölemelem
S így üdvözlöm a mindig újakat:
Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.

Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.

Ady Endre: Egy ócska konflisban

Királyném, kigyúltak a lángok,
Aranyos hintónk, íme, száll,
Ma a nép közé vegyülünk el,
Te a királyné s én a király.
Lásd, ez a fényes kocsitenger
A villámfényes fák alatt
Miérettünk hullámzik, fénylik,
Hogy téged s engem lássanak.
Királyném, bocsásd le a fátylad:
Ma este kegyosztók leszünk.
(Döcög, döcög az ócska konflis
És mi sápadtan reszketünk.)

Királyném, megölnek a vágyak.
Sohse vágyott, mint te meg én,
Földi pár úgy az élet-csúcsra
És sohse volt még ily szegény.
Vágy, élet és sugár a lelkünk



És utunk mégis koldus-út,
Jogunk van minden fényességhez,
Amit az élet adni tud.
Király vagyok és te királyné,
Hát trónunk sohse lesz nekünk?
(Döcög, döcög az ócska konflis
És mi sápadtan reszketünk.)

Ady Endre: Vén diák üdvözlete

Zilahra menjen ez a félig-síró,
Félig-vidor ének.
Vén, kóbor diák küldi könnyek között
Az ősi Schola fő-magisterének.

Az ősi Schola már meg is ifjodott
Gyönyörűn azóta.
Csak minket csókolt öregre az idő,
Távolság, küzdés, eszme, bor és nóta.

Páris rikolt rám, míg e verset szövöm,
Én, régi diákod.
Én jó mesterem, jó görög tanítóm,
Ma is átok még az ős görög átok.

Homérosz s felhős görög tragédiák
Vágnak a szívembe.
Te beszélsz és mi, nebulók, hallgatunk,
Istenem, istenek, mintha csak ma lenne.

Pedig Homérosz kék ege beborult.
Istenek és hősök
Hullnak azóta szívemből szüntelen,
Hogy az étellel küzdök, kergetőzők.

Anér, és andrós a genitivusa,
Én jó, bölcs tanárom?
Beh elfeledtem görögül s férfiúl,
Már csak a sorsot, a végzetet várom.

Arcomon ma is áldott tekintetét
Szemeidnek érzem.
Mennyit biztattál és az élet-öröm
Nem jön el hozzám, nem jön mégsem,
mégsem.

Hogy szép az élet, te mondtad szüntelen
S hogy higgyük: akartad.
S míg játszadoztak rajta bús mosolyok,
Erőt és hitet prédikált az ajkad.

Te béráltál meg, kis, vidéki lapod,
Hogy poéta lettem.
Múltak az évek s én, verselő diák,
Öreg mesterem, hozzád-öregedtem.

Te állsz előttem, ha már-már nem birom,
Mint az élet tússza,
Szép, bölcs fejeddel, mely, hogyha akarod,
Vagy nem akarod, meg lesz koszorúzva.

Úgy ér az ünnep: állasz lombtalanul.
Volt egy rózsza-ágad:
Letépte a sors, a cudar és görög.
Ugye hinni kell a mithosz-világnak?

És úgy állok én, mint te: lombtalanul
S még emlékem sincsen.
Másokért élünk, mi mindig csak adunk:
Így rendelte el ezt a Végzet-Isten.

Nem baj: zöldellnek a zilahi hegyek,
Vidám pince-katlan
Egy csöpp örömet, egy kicsi feledést
Ad annak, kihez a sors irgalmatlan.

És mégis-mégis koszorús fejedet,
Ím, most sokan áldják.
És mégis-mégis, ha nem is örömet,
Szép megkísértni az élet talányát.

És mégis-mégis, magam is itt vagyok
Ünnep-kocsit tolni
S én jó mesterem, szeretném a kezed
Áldva-átkozva, sírva megcsókolni.

Ady Endre: Csokonai Vitéz Mihály

S amikor az este elterpedt,
Rongyos mécsese lánginál
Imádkozott egy nagyon furcsát
Csokonai Vitéz Mihály:

»Add, óh, Uram, ki vagy, vagy nem vagy,
Rossz hátam alá a karod:
Úgy emelj el innen magadhoz,
Ne lássanak a magyarok.«

»Add, óh, Uram, hogy szépet lássak
Távolból. Mindegy, ha hamis
Az, amit a távolból látok.
Magyar vagyok én magam is.«



»Akarok egy valakit látni,
Aki szebben hal, hogyha hal,
Aki a fajtáját átkozta
S aki magyar volt, nagy magyar.«

»Egy századdal előbbre lássak
S lássam, aki engem idéz.
Szomorú sarjamat hadd lássam,
Aki ismét Vitéz, Vitéz.«

S amikor a hajnal szétharsant,
Rongyos mécsese lánginál
Furcsát látott s szomorún halt meg
Csokonai Vitéz Mihály.

Ady Endre: Nézz, Drágám, kincseimre

Nézz, Drágám, kincseimre,
Lázáros, szomorú nincseimre,
Nézz egy hű, igaz élet sorsára
S őszülő tincseimre.
Nem mentem erre-arra,
Búsan büszke voltam a magyarra
S ezért is, hajh, sokszor kerültem
Sok hajhira, jajra, bajra.
Jó voltam szerelemben:
Egy Isten sem gondolhatná szebben,
Ahogy én gyermekül elgondoltam
S nézz lázban, vérben, sebben.
Ha te nem jöttél vóna,
Ma már tán panaszló szám se szólna
S gúnyolói hívő életeknek
Raknak a koporsóba.
Nézz, Drágám, rám szeretve,
Téged találtalak menekedve
S ha van még kedv ez aljas világban:
Te vagy a szívem kedve.
Nézz, Drágám, kincseimre,
Lázáros, szomorú nincseimre
S legyenek neked sötétek, ifjak:
Őszülő tincseimre.

Ady Endre: A föl-földobott kő

Föl-földobott kő, földedre hullva,
Kicsi országom, újra meg újra
Hazajön a fiad.
Messze tornyokat látogat sorba,
Szédül, elbusong s lehull a porba,
Amelyből vétetett.

Mindig elvágynék s nem menekülhet,
Magyar vágyakkal, melyek elülnek
S fölhogadnak megint.
Tied vagyok én nagy haragomban,
Nagy hűtlenségben, szerelmes gondban
Szomorúan magyar.
Föl-fölhajtott kő, bús akaratlan,
Kicsi országom, példás alakban
Te orcádra ütök.
És, jaj, hiába mindenha szándék,
Százszor földobnál, én visszaszállnék,
Százszor is, végül is.

Ady Endre: Hiszek hitetlenül Istenben

Hiszek hitetlenül Istenben,
Mert hinni akarok,
Mert sohse volt úgy rászorulva
Sem élő, sem halott.
Szinte ömölnek tört szívemből
A keserű igék,
Melyek tavaly még holtak voltak,
Cifrázott semmiség.
Most minden-minden imává vált,
Most minden egy husáng,
Mely veri szívem, testem, lelkem
S mely kegyes szomjuság.
Szépség, tisztaság és igazság,
Lekacagott szavak,
Óh, bár haltam volna meg akkor,
Ha lekacagtalak.
Szüzesség, jóság, bölcs derékség,
Óh, jaj, be kellett.
Hiszek Krisztusban, Krisztust várok,
Beteg vagyok, beteg.
Meg-megállok, mint alvajáró
S eszmélni akarok
S szent káprázatokban előttem
Száz titok kavargó.
Minden titok e nagy világon
S az Isten is, ha van
És én vagyok a titkok titka,
Szegény, hajszott magam.
Isten, Krisztus, Erény és sorban
Minden, mit áhitok
S mért áhitok? - ez magamnál is,
Óh, jaj, nagyobb titok.



Radnóti Miklós: Nem tudhatom...

Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent,
nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt
kis ország, messzeringó gyerekkorom világa.
Belőle nőttek én, mint fatörzsből gyöngye ága
s remélem, testem is majd e földbe süpped
el.
Itthon vagyok. S ha néha lábamhoz térdepelek
egy-egy bokor, nevét is, virágát is tudom,
tudom, hogy merre mennek, kik mennek az
uton,
s tudom, hogy mit jelenthet egy nyári
alkonyon
a házfalokról csorgó, vöröslő fájdalom.
Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj,
s nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály,
annak mit rejt e térkép? gyárat s vad
laktanyát,
de nekem szöcskét, ökröt, tornyot, szelíd
tanyát,
az gyárat lát a látcsőn és szántóföldeket,
míg én a dolgozót is, ki dolgáért remeg,
erdőt, füttyös gyümölcsöst, szőlőt és sírokat,
a sírok közt anyókat, ki halkán sírogat,
s mi főntről pusztítandó vasút, vagy
gyárüzem,
az bakterház s a bakter előtte áll s üzen,
piros zászló kezében, körötte sok gyerek,
s a gyárak udvarában komondor hempereg;
és ott a park, a régi szerelmek lábnyoma,
a csókok íze számban hol méz, hol áfonya,
s az iskolába menvén, a járda peremén,
hogy ne feleljek aznap, egy kőre léptem én,
ím itt e kő, de főntről e kő se látható,
nincs műszer, mellyel mindez jól
megmutatható.

Hisz bűnösök vagyunk mi, akár a többi nép,
s tudjuk miben vétkeztünk, mikor, hol és
miképp,
de élnek dolgozók itt, költők is büntelen,
és csecsszopók, akikben megnő az értelem,
világít bennük, őrzik, sötét pincékbe bújva,
míg jelt nem ír hazánkra újból a béke ujj,
s fojtott szavunkra majdan friss szóval ők
felelnek.

Nagy szárnyadat borítsd ránk virrasztó éji
felleg.

Radnóti Miklós: Levél a hitveshez

A mélyben néma, hallgató világok,
üvölt a csönd fülemben s felkiáltok,
de nem felelhet senki rá a távol,
a háborúba ájult Szerbiából
s te messze vagy. Hangod befonja álmom, -
s szivemben nappal újra megtalálom, -
hát hallgatok, míg zsong körém felállván
sok hűvös érintésű büszke páfrány.
Mikor láthatlak újra, nem tudom már,
ki biztos voltál, súlyos, mint a zsoldár,
s szép mint a fény és oly szép mint az árnyék,
s kihez vakon, némán is eltalálnék,
most bujdoskolsz a tájban és szememre
belülről lebbensz, így vetít az elme;
valóság voltál, álom lettél újra,
kamaszkorom kútjába visszahullva
féltekenyen vallatlak, hogy szeretsz-e?
s hogy ifjuságom csúcsán, majdan, egyszer,
a hitvesem leszel, - remélem újra
s az éber lét útjára visszahullva
tudom, hogy az vagy. Hitvesem s barátom, -
csak messze vagy! Túl három vad határon.
S már őszül is. Az ősz is ittfelejt még?
A csókjainkról élesebb az emlék;
csodákban hittem s napjuk elfeledtem,
bombázórajok húznak el felettem;
szemed kékjét csodáltam épp az égen,
de elborult s a bombák fönt a gépben
zuhanni vágytak. Ellenükre élek, -
s fogoly vagyok. Mindent, amit remélek
fölmértem s mégis eltalálok hozzád,
megjártam érted én a lélek hosszát, -
s országok útjait; bibor parázson,
ha kell, zuhanó lángok közt varázslom
majd át magam, de mégis visszatérek;
ha kell, szivós leszek, mint fán a kéreg,
s a folytonos veszélyben, bajban élő
vad férfiak fegyvert s hatalmat érő
nyugalma nyugtat s mint egy hűvös hullám:
a 2x2 józansága hull rám.

Weöres Sándor: Tündéerkert

Tündéerkertben jártam, körülveszi bodza,
kerítése kristály, mint jég behavazva,
egy napi járóföld minden szélte-hossza,
nem is tudom kié, nincsen benne gazda.

Bent magas fenyőfák gyantát illatoznak,
sövények, bozótok szépen virágoznak,



nagy fűben fácánok, őzek játszadoznak,
fölöttük madarak égen sátoroznak.

Közepében fakad forrás tiszta habja,
árjának sudarát négyfelé fölcsapja,
majd tizenkét ágra bomlik áradatja,
mely az egész kertet harmattal itatja.

Bizony nem is tudom, hogy kerültem ide,
hol minden napsütött, mégis habtól üde,
hol ijedség nélkül sétálgat a csibe,
kár hogy el kell mennem a föld közepibe.

Weöres Sándor: A két nem

A nő: tetőtől talpig élet.
A férfi: nagyképű kisértet.

A nőé: mind, mely élő és halott,
úgy, amint két-kézzel megfoghatod;
a férfié: minderről egy csomó
kétes bölcsesség, nagy könyv, zagyva szó.

A férfi -- akár bölcs, vagy csizmavarga --
a világot dolgokká széthabarja
s míg zúg körötte az egy-örök áram,
címkék közt jár, mint egy patikában.
Hiába száll be földet és eget,
mindég a semmiségen át üget,
mert hol egység van, részeket teremt,
és névvel illeti a végtelent.
Lehet kis-ember, lehet nagy-vezér,
alkot s rombol, de igazán nem él
s csak akkor él -- vagy tán csak élni látszik --
ha nők szeméből rá élet sugárzik.

A nő: mindennel pajtás, eleven,
csak az aprózó észnek idegen.
A tétlen vizsgálótól összefagy;
mozogj és mozgasd s már királya vagy:
ő lágú sóvárgás, helyzeti erő,
oly férfit vár, kitől mozgásba jó.
Alakja, bőre hívást énekel,
minden hajlása életet lehel,
mint menny a záport, bőven osztogatva;
de hogyha bárki kétkedőn fogadja,
tovább-libeg s a legény vérig-sértve
letottyán címkéinek bűvkörébe.
Valóság, eszme, álom és mese
úgy fér hozzá, ha az ő köntöse;
mindent, mit párja bölcsességbe ránt,
ő úgy visel, mint cinkos pongyolát.
A világot, mely észnek idegenség,

bármeddig hántod: mind őnéki fátyla;
és végső, királynői díszruhája
a meztelenség.

